

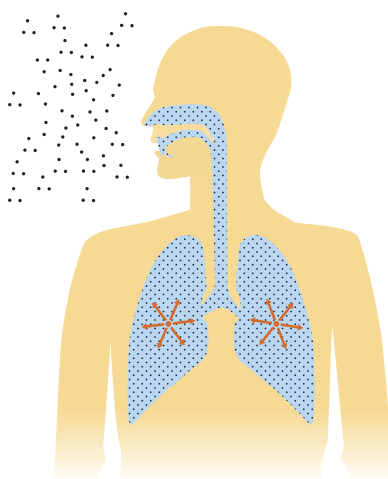

Hur farligt är radon?

Radon är en ädelgas som bildas när radium sönderfaller. Radium finns naturligt i marken och när radon bildas kan gasen ta sig upp till markytan och in i våra byggnader. När radon i sin tur sönderfaller bildas radondöttrar som är radioaktiva metallatomer.

Radon ger lungcancer

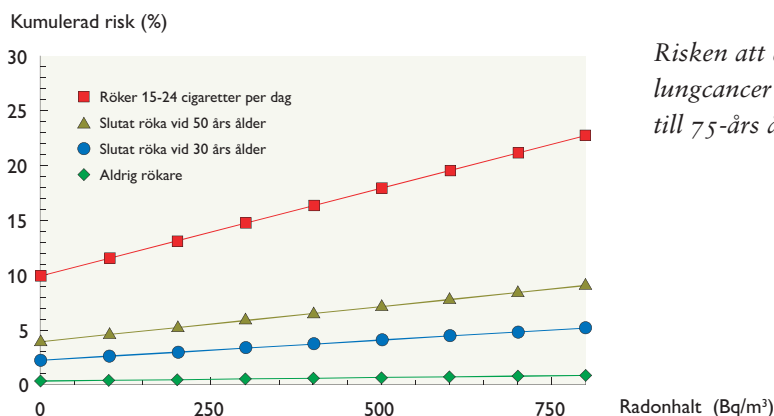
När vi andas in radonhaltig luft fastnar radondöttrarna i våra luftvägar. Där kan alfastrålningen som avges från radondöttrarna orsaka skada. Näst efter rökning är radon den vanligaste orsaken till lungcancer. Ju längre tid du tillbringar i radonhus och ju högre halter du utsätter dig för desto större är risken. Det tar minst 15 år att utveckla lungcancer och sjukdomen är mycket svår att bota. Efter att diagnosen har ställts dör de flesta inom sex månader, bara 1 av 20 personer som fått lungcancer överlever.

Eftersom radon är ett hälsofarligt ämne har Socialstyrelsen bestämt att radonhalten inte bör överstiga 200 Bq/m³ (becquerel per kubikmeter) i bostäder och allmänna lokaler.

Vem drabbas av lungcancer från radon?

SSI uppskattar att cirka 500 personer får lungcancer av radon varje år, 90 procent av dessa är rökare. Det finns en stark samverkans effekt mellan radon och rökning vilket gör att risken med radon är cirka 25 gånger större för rökare än för personer som aldrig rökt. För personer som slutat att röka sjunker risken ju längre tid som gått sedan man slutade. Passiv rökning misstänks kunna påverka uppkomsten av lungcancer från radon hos icke-rökare.

Få fall av lungcancer uppkommer före 40 års ålder. Det är inte känt om barn är känsligare än vuxna för radon. SSI antar att barns risker för radon är jämförbara med risken för en person om aldrig rökt.

Hur minskar jag min risk?

Rökare kan minska risken att få lungcancer från radon genom att sluta röka. Dessutom bör alla sänka radonhalten i sin bostad om den ligger över 200 Bq/m³. Att mäta radon är både enkelt och billigt. Det finns mätföretag som skickar hem mät-dosor och när mätningen är klar skickar man tillbaka dosorna för analys. För att minska radonet i sitt hus gäller det först att ta reda på varifrån radonet kommer. Därför behöver man ofta ta kontakt med någon som är byggtkniskt kunnig och har kunskap om radon. I de flesta hus går radonhalten att minska till under 200 Bq/m³. Kostnaden kan man delvis få hjälp med genom statligt radonbidrag från Boverket.

Vem gör vad?

- SSI bedömer riskerna från radon, följer utvecklingen av mätinstrument och utför kalibreringar av mätutrustning.
- Socialstyrelsen har det övergripande ansvaret för tillsyn av inomhusmiljö i bostäder och allmänna lokaler enligt Miljöbalken och ger ut allmänna råd om radon.
- Den operativa tillsynen sköts av kommunernas miljö- och hälsoskydds-nämnder.
- Boverket är en nationell myndighet för byggande, boende, samhällsplane-ring och stadsutveckling. Boverket ansvarar för miljömålet God bebyggd miljö där radon ingår och ansvarar dessutom för radonbidraget.

Läs mer om radon på SSI:s webbplats www.ssi.se.

Statens strålskyddsinstitut
Swedish Radiation Protection Authority

Adress: Statens strålskyddsinstitut (SSI), S-171 16 Stockholm
Besöksadress: Solna strandväg 96
Telefon: 08-729 71 00 Fax: 08-729 71 08
E-post: ssi@ssi.se www.ssi.se